

žalobní nárok opírá, a o nich nabídnouti důkazy. Nestačilo proto prostě tvrditi, že strany uzavřely smlouvu, která jest předmětem sporu, již žalovaní využili mimořádných bytových poměrů vyvolaných válkou, nýbrž, v čem tyto mimořádné bytové poměry záležely a v čem jich využili žalovaní v neprospěch žalobce, neboť jen zjištěním, že tu byly ještě mimořádné bytové poměry válkou vyvolané, mohl soud posouditi, zda uzavřením smlouvy porušen byl zákon. Nepochybil proto odvolací rozsudek, vytýká-li, že žalobce ani netvrdil, že byl v bytové tísní, že žalovaní o ní věděli a jí využili, dávše si z toho důvodu od žalobce slíbiti a vyplatiti stavební příspěvek. Že by smlouva jinak přičila se dobrým mravům, žalobce vůbec netvrdil. Avšak i po té stránce jest souhlasiti s nižšími soudy, že nelze nahlédnouti, proč by smlouva se přičila dobrým mravům. Žalobce sám ve smlouvě počítal s tím, že hodnota bytu mohla by stoupnouti, a proto chránil se doložkou, že nájemné jest nezvyšitelné, a jeho výhody stojí proti jeho ztrátám. Když se uvaží, že i zákon o ochraně nájemníků takové byty, jaký najal žalobce, vypustil z ochrany, nelze souhlasiti s názorem žalobce, že se smlouva přičila dobrým mravům. Jestliže žalobce neuvedl skutkový základ pro neplatnost smlouvy z důvodu bytové lichvy, a soudy neshledaly, že ani jinak smlouva se nepřičí dobrým mravům, pak není nájemní smlouva neplatnou, a žalobce nemůže se z důvodu toho dovolávati vrácení zaplaceného stavebního příspěvku, který jako nájemné byl předem zaplacen, když jeho vrácení se předem vzdal.

Čís. 13202.

Tím, že rukojmí a plátce vzal v záruční listině na vědomí, že faktury o zboží dodávaném hlavnímu dlužníku, jsou splatné a žalovatelné v určitém místě, není výslovně a nepochybně vyjádřeno (§ 104 j. n.), že se podrobuje ohledně rukojemského závazku témuž sudišti.

(Rozh. ze dne 20. ledna 1934, R II 591/33.)

V žalobě o zaplacení 37.825 Kč, zadané na krajském soudě v Brně, odůvodnila žalobkyně příslušnost dovolaného soudu proti Rudolfu M-ovi zasláním faktur obsahujících doložku o splatnosti a žalovatelnosti v Brně, kteréžto faktury žalovaný Rudolf M. bez námítky přijal (§ 88 odst. 2 j. n.), a proti ostatním spolužalovaným tím, že přistoupili k dluhu Rudolfa M-a jako rukojmí a plátcí a prohlásili, že berou na vědomí, že dotyčné faktury jsou splatné a žalovatelné v Brně. Žalovaní bydleli v Žatci a v Linci. Námitkám místní nepříslušnosti vzneseným všemi žalovanými kromě Rudolfa M-a soud první stolice vyhověl a žalobu ohledně těchto žalovaných odmítl. Rekursní soud zamítl námitku místní nepříslušnosti.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody :

Podle § 104 j. n. mohou se strany podrobiti výslovnou úmluvou jednomu nebo několika soudům první stolice míst jmenovitě uvedených. Tato

smlouva musí býti prokázána soudu listinou již v žalobě. Žádá se tedy úmluva výslovná, zřetelná. V záručních listinách žalovanými podepsaných, jež byly soudu předloženy, prohlašují žalovaní, že přejímají za pohledávku ze zboží dodaného firmě Rudolf M. rukojemství jako rukojmí a plátcí do výše 35.000 Kč, a dokládají, že jejich závaznost se vztahuje i na přesné, podmínkám odpovídající zaplacení faktur a že berou na vědomí, že faktury ty jsou splatné a žalovatelné v Brně. Rekursní soud má za to, že touto úmluvou žalovaných se žalobkyní přistoupili žalovaní k dluhu prvžalovaného Rudolfa M-a, že tím umluvili, že dluh je splatný a žalovatelný v Brně a že se dohodli se žalobkyní o tom, že, nebude-li zaplacen hlavním dlužníkem nebo jimi samými, mohou býti žalováni v Brně. Tomuto názoru rekursního soudu nelze přisvědčiti. Tím, že žalovaní vzali na vědomí, že faktury o zboží dodávaném Rudolfu M-ovi jsou splatné a žalovatelné v Brně, není přesně a zřetelně, tím méně výslovně vyjádřeno, že se podrobují ohledně svého závazku rukojemského pravomoci soudu v Brně. Vždyť závazek hlavního dlužníka jest závazkem ze smlouvy tržové, faktury obsahují tržové ceny a, poněvadž hlavní dlužník nepodepsal záruční listiny, mohl by býti právem žalován u brněnského soudu jen tehdy, kdyby tu byly podmínky § 88 druhý odstavec j. n., pak-li mu byly faktury dodány současně se zbožím nebo před dojitím zboží, o čemž důkaz listinný nebyl předložen. Závazek žalovaných není závazkem ze smlouvy tržové, nýbrž závazkem rukojemským, o němž v listinách není uvedeno, že jest splatný a žalovatelný v Brně, jako faktury. Kde jsou fakturované ceny žalovatelné, jest pro žalované lhostejno, any jim nebyly faktury zaslány, a vzali-li na vědomí, že jsou faktury žalovatelné v Brně, nevyplývá z toho ještě, že si uvědomili a podpisem nabyli vědomosti, že i jejich rukojemský závazek je žalovatelný v Brně. Při nejmenším jest uznati, že úmluva ohledně soudní příslušnosti žalob ze závazku rukojemského, jest velice neurčitá, nejasná a tudíž podle § 869 obč. zák. neplatná, nezávazná (rozh. 10.962 sb. n. s.). Při tom jest míti na paměti předpis § 1353 obč. zák., že rukojemství nelze rozšířiti za mez, po kterou rukojmí svůj závazek výslovně omezil. Byť i toto ustanovení bylo povahy hmotněprávní, jest přece jen vztahovati jeho význam, totiž, že nelze objem rukojemského závazku vykládati způsobem rozšiřujícím, i na soudní příslušnost ohledně závazku hlavního dlužníka, když rukojmí se tak výslovně nezavázal. Zavdává-li však projev rukojmího, jako ve zmíněných listinách, důvod k pochybnostem, není to projev výslovný, zřetelný a nezakládá tudíž pravomoc soudu podle § 104 j. n. Rozhodnutí 10.131 sb. n. s. týká se jen převzetí dluhu (§ 1407 obč. zák.) a nikoli rukojemství a proto na tento případ nedopadá.

Čís. 13203.

Společník, jenž v žalobě nežadá, aby žalovaný společník udal jmění nebo dluhy, nýbrž, aby předložil seznam uzavřených obchodů a vyúčtování, má jen právo, aby, až bude účet složen, přezkoumal jednotlivé položky příjmů a vydání a je po případě pozastavil, nikoliv právo na přísežné stvrzení účtu.